

Отже, наведені вище факти переконують, що розвідувальна діяльність у Війську Запорізькому була добре злагоджена та розвинена. Завдячуючи розвідці, козаки могли передбачити дії ворога та обрати правильну тактику протидії будь-яким зазіханням на їх інтереси. Завдяки цій злагодженості та продуманості побудови розвідувальних структур, запорожці могли передбачити дії ворога як під час власних походів, так і під час захисту своєї території. Форми і методи дії козацької розвідки стали прикладом для сучасних спецслужб, що стоять на сторожі територіальної цілісності та державних інтересів України.

Література

1. Історія українського козацтва: Нариси: У 2 т. / Редкол.: В. А. Смолій 1-90 (відп. ред.) та ін. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. – Т. 1. – 800 с.: іл. – Бібліогр.: С. 690-781.
2. Очільник козацької розвідки Богдана Хмельницького [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.kozatstvo.info/>.
3. Розвідка Запорозької Січі [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://gur-mou.gov.ua/content/retrol.html> (дата звернення 17.02.2017).

Дмитро Олексійович Кубишкін – студент I курсу Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Вікторія Олегівна Панкратова** – доцент кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ ЯПОНІЇ

Правова система змінюється під впливом як внутрішніх, так і зовнішніх факторів розвитку, разом із нею змінюється і вдосконалюється система джерел права, їх взаємодія, що містить в собі ще багато невивчених аспектів. Дане твердження є цілком справедливим щодо Японії.

Дослідженням права Японії займалися ряд дослідників: О. Белявська, Г. Дашков, В. Єрьомін, Б. Гаврилишин, Р. Міхєєв, М. Морозов, Таїра Хукуда, Уеда Кан, Моримото Масаюкі, О.А. Васянович, К. Цвайгерт, Р. Давид, Х. Кьотц та ряд інших. Недивлячись на увагу науковців до даної тематики, усе ж у сфері порівняльно-історичного вивчення права Японії здебільшого залишається «білою плямою», а детальне вивчення останньої дає змогу збагатити знання не тільки щодо правової дійсності Японії, а й щодо інших важливих аспектів суспільного буття цієї країни [1, 79].

Японія – одна з країн далекосхідної групи, право якої принципово відрізняється від права інших. Правова система Японії сягає 250 р. до н. е.,

коли на японських островах діяло неписане право, що не відокремлювалось від традиційних релігійних поглядів синтоїзму (поклоніння предметам природи – сонцю, місяцю, горам, рікам тощо).

Особливості японського права визначаються такими притаманними йому рисами японської цивілізації, як групове мислення, кланова вірність, самопожертвування заради загального блага. Як зазначає Л. І. Глухарева, традиційна японська свідомість переконана, що суб'єктивні права знеособлюють людські стосунки, ставлять всіх людей у становище рівності, а це суперечить ієрархічному порядку світу і природі речей. Японську правову систему, завдяки такому складному та змішаному характеру, називають ще індивідуалізованою правовою системою [2].

Вважається, що сучасне право Японії носить змішаний характер і являє собою сукупність правових норм, а також звичаїв і традицій, які склалися під впливом китайської філософії і культури, зокрема конфуціанства, і запозичень правових конструкцій романо-германського та загального права [2].

Діюча в Японії система права формувалась під впливом німецького та французького права. На думку Р. Давида, японське право належить до романо-германської правової сім'ї, хоча й зауважує, що японське суспільство за своєю структурою і за своїми традиціями ще далеке від суспільства європейського [3, 456].

Слід зазначити, що японське право не повністю вписується в романо-германський тип правових систем. Сучасне японське право за своєю структурою нагадує західне, але воно діє у своїй традиційній культурній сфері, яка формувалася століттями в умовах відсутності контактів із західною культурою [4, с.428]. Зокрема, це проявляється в утриманні японців від реалізації своїх суб'єктивних прав у судовому порядку. Це пояснюється перш за все своєрідним ставленням японців до права як регулятора, який не є єдиним інструментом регулювання суспільних відносин. Це також проявляється в традиційних способах вирішення різних конфліктів не в межах судової системи, а методами, які склалися протягом багатьох століть [2].

Тим не менше правова система Японії перейняла із системи континентального права наступні особливості: ієрархія при побудові системи нормативно-правових актів; поділ системи права на галузі, підгалузі, інститути; поділ права на приватне та публічне, поширеність кодифікації права.

Зауважимо, що на правову систему Японії вплинуло й американське право, зокрема після Другої світової війни. Так, під впливом американського права в японську ідеологію були включені конституційні принципи: «поділу влади», «стримувань та противаг», рівності всіх перед законом, повага особистості.

Отже, право Японії пройшло тривалий шлях формування, зазнаючи при цьому іноземних впливів, але завдяки високій моральній самосвідомості та національному менталітету до теперішнього часу

звичай, що не суперечить закону, має юридичну силу і застосовується в судовій практиці.

Література

1. История правовой системы Японии / отв. ред. А. А. Кириченко. – М. : Российская политическая энциклопедия, 2010. – 498 с.
2. Цивільне право. Загальна частина. Вступ в цивільне право / Р.А.Майданик. – Режим доступу : <http://pidruchniki.com>.
3. Давид Р. Основные правовые системы современности. – М., 1988. – 509 с.
4. Скакун О.Ф. Общее сравнительное правоведение: Основные типы (семьи) правовых систем мира: Учебник для студентов вузов. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008. – 464 с.

Юлія Вікторівна Ланчак – студентка I курсу Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Вікторія Олегівна Панкратова** – доцент кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ У СВІТЛІ ПРИНЦИПУ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА

Частина 1 статті 8 Конституції України проголошує, що в Україні визнається та діє принцип верховенства права. Набувають актуальності питання, пов'язані з утіленням принципу верховенства права в діяльності працівників поліції. Оскільки стаття 6 Закону України «Про Національну поліцію» визначає, що поліція у своїй діяльності керується принципом верховенства права, відповідно до якого людина, її права та свободи визнаються найвищими цінностями та визначають зміст і спрямованість діяльності держави [1].

Дослідження принципу верховенства права постійно знаходилося у центрі правових досліджень та не втрачає своєї актуальності й на сьогоднішній день. Проблема розуміння верховенства права знайшла належне місце в працях таких учених, як: Н. В. Варламової, С. П. Головатого, М. І. Козюбри, С. П. Погребняка, С. В. Шевчука та ін. Разом із тим проблемними залишаються питання, що стосуються практичного втілення даного принципу в діяльності поліцейських.

Слід зауважити, що одним із елементів верховенства права є правова визначеність, яка полягає в чіткості, простоті нормативних приписів та однаковому їх застосуванні. Тому вважаємо, що досягненням у законодавчій сфері стало прийняття 02 липня 2015 р. Закону України «Про Національну поліцію» [1]. Оскільки у порівнянні із Законом України «Про міліцію» в новому Законі передбачений чіткий перелік заходів, які має право вживати поліцейський, а також роз'яснення їх суті і підстав застосування (Розділ 5). Для прикладу статтею 32 Закону